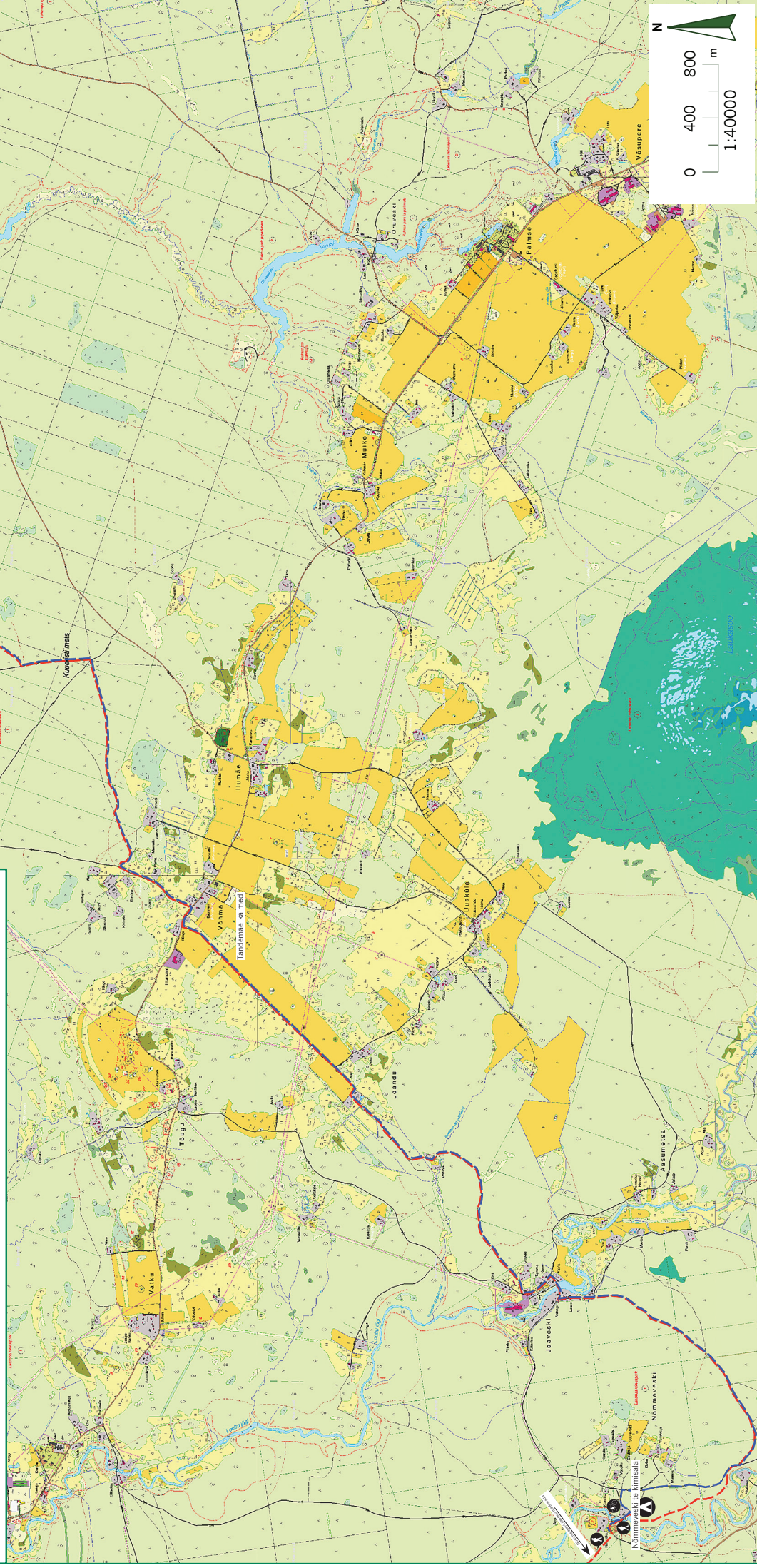

Põhja-Eesti recreation area

	loodusrada; hiking trail		telkimisala; camping area
	segamets; mixed forest		rohumaa; meadow
	okasmets; coniferous forest		astang; terrace
	lage ala; open area		Võsu-Nõmmeveski matkarada;
Võsu-Nõmmeveski hiking trail
	lehtmets; deciduous forest		Võsu-Nõmmeveski rattarada;

Kõrve rada. II lõik: Võsu-Nõmmeveski matkarada

Kõrve rada on pikk matkarada (80 km) mitmepäevasteks jalgsimatkadeks. Raja üks ots on Oandul, Lääne-Virumaal, Sagadi ja Altja vahel Oandu looduskeskuse juures, teine Harjumaal Aegviidus. Teekond Oandult Aegviitu on jagatud 4 lõiguks.

Iga päevateekonna järel on telkimisplats lõkkealuse, lõkkepuude ja käimlaga, raja Lahemaa-osas asuvad need Oandul, Võsul, Nõmmeveskil ja Kalmeojal.

Kõrve raja II lõik – Võsu-Nõmmeveski matkarada on 18 km pikkune, läbitav jalgsi. Võimalik on matkata ka jalgrattal, kui märjematel, rööpalistel või lahtise liivaga kohtadel ratast käekõrval lükata. Rada on märgistatud punaste värvitäppidega või punaste lintidega puudel, hargnemiskohtades varustatud viitadega, selle puhkepeatusega läbimiseks kulub jalgsi 5-6 tundi. Infotahvlid on RMK Võsu telkimisplatsi juures ja Nõmmeveskil. Kohati läheb rada küla- ja metsateid pidi läbi talude maade - palume matkajail kohalike elanikele mitte häirida.

Matk algab RMK Võsu telkimisplatsilt. 1 km Võsult Haljala poole näitab viit vasakule telkimisplatsile, kus on ka väike parkimiskoht. Rajale pääsemiseks tuleb pöörduda tagasi Võsu-Haljala maanteele ning mööduda Käsma teeristist. Kohe pärast seda näitab matkaraja viit paremale, rohtunud metsateele. Varsiti jõuab rada Keldrimäe talu maadele, millest lahke pererahvas lubab matkajatel läbi käia. Pärast talu jätkub Võsult Korjuse külla viinud põline Lemoselja metsatee muistset mereranda tähistava luiteahelikul kõrval männimetsa all. Tee ääres on veel säilinud 1840. aastatel sinna pandud verstakive. Järsunõlvajal luiteharjal asub vana perekonnakalmistu, mille kirikuõpetajaga tülli läinud Lemoselja talu peremees oma pere jaoks moodunud sajandi algul rajas. Austame nende rahu!

Enne Korjuse küla pöördub rada vasakule ja tõuseb peagi astangule, mille on umbes 10 000 aastat tagasi kujundatud mandrijää. Läbi vanade metsade, kus siin-seal leidub sammaldunud rändrahnne jõuab metsatee Kuueristile, kuue metsatee ristumiskohta liivases männimetsas. Võhma küla poole suunduvat teeharu mööda jõuab matkaja klindiangangust üles Palmse - Vihasoo teele. Võhma on üks Lahemaa vanimaid külasid (esimest korda mainitud 1287). Suure muinsusväärtusega on Palmse paruni Carl Magnus von der Pahleni 19. sajandi keskel ehitada lastud päekivist, krohvitud ja kivistatud ning korstnaga elamud – esimesed korstnaga elamud siinkandis..

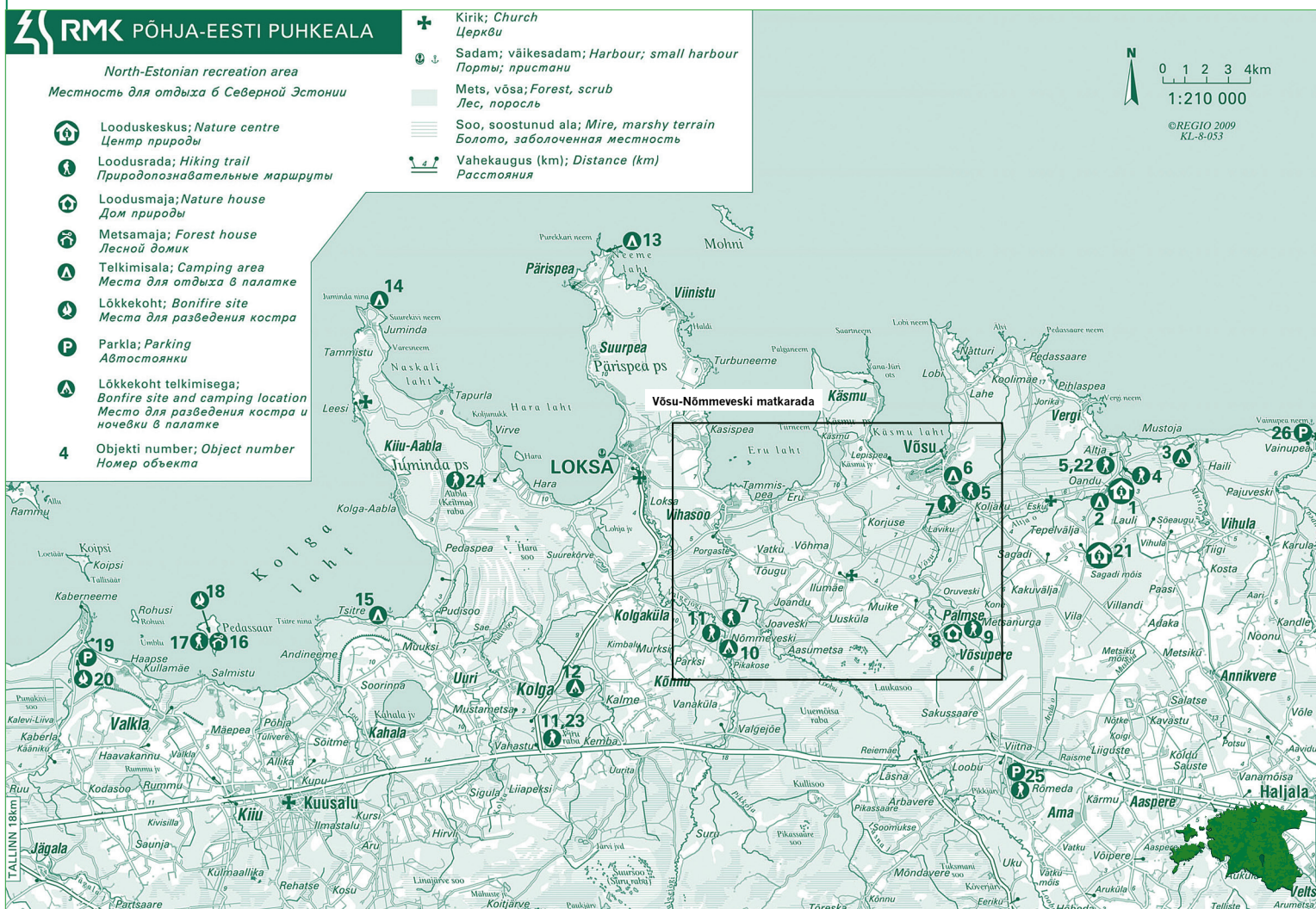
Pärast Võhmat pöörab matkarada vasakule, Uusküla poole. Kahele poole teed jääb üks vanemaid pärandmaastikke Eestis, kus on leitud muistsete põldude jälgi, kivikirst- ja tarandkalmeid. Põldu on siin haritud varasest rauaajast saadik, s.t. üle kahe tuhande aasta. Võhma Tandemäe kivikirstkalmed pärinevad I aastatuhande II poolest e Kr, siin on ka paiga asustusalajugu tutvustavat infotahvli.

Pärast Uusküla teeristi läheb tee algul läbi niiskete lepikute, siis kõrgemate kuusemetsade Joandule. Joandu küla metsatalude juures paremal pool teed kasvav kaitsealune Uusküla kadakas on nüüdseks kuivamas.

Joaveskil laskub Loobu jõgi mõnesaja meetri jooksul kuuelt paeastangult kokku üle viie meetri. Joaveski küla elus mängis varasematel aegadel tähtsat osa jõelt energiat saanud papivabrik, pärast selle sulgemist vaibus ka külaelu. Nüüd on jõele ehitatud elektrijaam, mis annab küll rohelist elektrit, kuid jätab tihti jõesängi joa kohal pooleldi kuivaks. Joaastanguid saab vaadelda jõe paremal, elektrijaama kanali poolisel kaldal.

Joaveskilt Nõmmeveskile võib jalgrattaga sõita mööda kruusateed, kuid huvitavam rada läheb männikute ja rabasiilude vahelt Pikakose kaudu. Sellele pääsemiseks tuleb minna üle Valgejõe silla ja pöörduda vasakule, Loobu poole minevale teele. Mõnesaja meetri järel näitab viit majade vastast paremale metsa. Algues on rada kitsas ja soisevõitu, ratturil on siin parem jalgratast paaarsada meetrit käekõrval lükata, siis algab rohtunud metsatee Pikakose poole. Pikakose juures jõuame Lahemaa suurima ja pikima jõeni. Valgejõgi meenutab siin kohati kärestikulist mägiõge, mille kõrgel kaldal avaneb jalgsimatkajale igal sammul hingematvalt ilusaid vaateid. Kallast mööda kulgev rada sobib ainult jalgsimatkajale, jalgrattaga pääseb Pikakoselt Nõmmeveskile mööda teed.

Nõmmeveskil saab puhata RMK telkimisplatsil, mis asub raja ääres jõekaldal, veidi enne silda. Siin saab vaatamas käia ka Nõmmeveski kanjonit.. Selleks tuleb minna üle silla ja piki jõekallast paremale, kus jõgi on murdnud klindiangangusse sügava kanjonilaadse oru, mille põhjas paelahmakate vahel vesi vuhutades voolab, langedes alla 1,2 m kõrgusest astangust.

Lahemaa Rahvuspark

Kogu 80 km pikkune Kõrve rada kulgeb läbi kaitsealade, selle II osa Võsu-Nõmmeveski matkarada Lahemaa Rahvuspargis osalt sihtkaitsevööndis, osalt piiranguvööndis. Lahemaa on Eesti vanim ja suurim rahvuspark, asutatud 1971. aastal Põhja-Eestile iseloomuliku looduse ja kultuuripärandi säilitamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks. Kaitseala hõlmab 72 500 ha, sellest 47 410 ha maismaad ja 25 090 ha merd.

Kaitsealal viibides tuleb järgida Lahemaa Rahvuspargi kaitse-eeskirja. Lahemaa loodusega saab kõige paremini tutvuda loodusradadel.

Rahvuspark jaguneb kolme tüüpi vöönditeks:

LOODUSRESERVAAT (0,1% territooriumist, Esku ja Remnisepea), kus inimeste viibimine pole lubatud. Reservaadid on tähistatud.

SIHTKAITSEVÖÖND (18% territooriumist), kus ei toimu majandustegevust, kuid võib liikuda ja korjata marju ja seeni.

PIIRANGUVÖÖND - rahvuspargi ülejäänud ala, kus on lubatud looduskaitse- nõuetega kooskõlas olev tegevus. Piirangud sätestab rahvuspargi kaitse- eeskiri.

Kui märkad tegevust, mis võib kahjustada keskkonda või tundub seadusevastane, helista keskkonnainspektsiooni lühinumbri 1313.

Metsapõlengust teata telefonil 112

RMK Oandu looduskeskus: Oandu, Vihula vald, Lääne-Virumaa. Telefon 6767 010. E-post: oandu.looduskeskus@rmk.ee

RMK Lahemaa teabepunkt: Palmse, Vihula vald, Lääne-Virumaa. Telefon 32 95 555. E-post: info@lahemaa.ee